

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sähköturvallisuuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköturvallisuuslakia. Ehdotuksen mukaan EY-lainsäädännön edellytykset täyttävä sähköalan ammatinharjoittaja täyttäisi myös kansalliset pätevyysvaatimukset. Lisäksi sähkölaitteistojen rekisteröintiin ja tarkastukseen liittyviä menettelyjä

selkeytettäisiin sekä täsmennettäisiin sähköturvallisuusviranomaisen toimivaltuuksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Sähköturvallisuuslain 11 §:n mukaan sähköturvallisuusviranomaisen voi päättää, että luonnollisen henkilön kelpoisuus tiettyihin sähköalan töihin voidaan osoittaa myös ulkomaisella pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla. Lisäksi kyseisen maan sähköturvallisuutta koskevien määräysten tulisi vastata oleelliselta osin Suomessa voimassa olevia säännöksiä. Pykälän nykyinen sisältö ei vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston tutkintotodistusten tunnustamisjärjestelmää koskevassa direktiivissä (1999/42/EY) tarkoitettuja ammatillista toimintaa ja tutkintotodistuksia koskevia periaatteita. Tämän vuoksi ehdotetaan sähköturvallisuuslain 11 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti niin, että Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisia koskisi direktiivissä 1999/42/EY tarkoitettua toimintaa ja tutkintotodistuksia koskevat periaatteet.

Sähköturvallisuuslain 18-20 §:n mukaan sähkölaitteiston käyttöönotosta ja laitteistolle tehdyistä tarkastuksista on ilmoitettava sähköturvallisuusviranomaiselle tai jakeluverkonhaltijalle. Ilmoitusmenettely ei ole käytännössä osoittautunut toimivaksi. Ilmoituksia jää tekemättä, koska vastuu ilmoituksen tekemisestä jää eräiltä osin avoimeksi. Tämän vuoksi ehdotetaan 18 §:n 1 momentti muutettavaksi niin, että jakeluverkonhaltija tallentaisi rekisteriinsä tiedot alueensa uusista käyttöönotetuista sähkölaitteistoista ja tarkastuksista ja ehdotetaan lisättäväksi 18 §:ään uusi 2 momentti niin, että sähkölaitteistoille tehdyistä varmennus- ja määräaikaistarkastuksista olisi tehtävä ilmoitus sähköturvallisuusviranomaisen tai sen jakeluverkonhaltijan rekisteriin, jonka vastuualueella sähkölaitteisto sijaitsee. Edellä mainitusta syystä sähköturvallisuuslain 19 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan ilmoituksen varmennustarkastuksista tekisi tarkastuksen tekijä. Samoin sähköturvallisuuslain 20 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka

mukaan ilmoituksen määräaikaistarkastuksesta tekisi tarkastuksen tekijä. Tietojen tallentamismenettely rekisteriin sekä tarkastajan ilmoitusmenettely tarkastuksista koskisi lain voimaan tulon jälkeen uutena liittymänä käyttöönotettuja sähkölaitteistoja ja lain voimaantulon jälkeen tehtyjä tarkastuksia.

Lain 15 §:n mukaan ministeriö voi vahvistaa käytettäväksi erityisiä merkkejä osoittamaan, että sähkölaite täyttää säädetyt vaatimukset. Lain 27 §:n mukaan sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus ryhtyä säädettyihin toimenpiteisiin, jos valvonnassa todetaan, ettei kaupan pidettävä sähkölaite täytä säädettyjä vaatimuksia. Sähköturvallisuusviranomaiselle ei kuitenkaan ole säädetty oikeutta ryhtyä toimenpiteisiin merkintöjen osalta. Virheelliset tai puutteelliset merkinnät voivat antaa kuluttajalle harhaan johtavan kuvan tuotteen turvallisuudesta. Tämän vuoksi ehdotetaan 27 §:ään lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin sähköturvallisuusviranomaisen oikeudesta ryhtyä toimenpiteisiin myös merkintöjen osalta.

Lain 31 §:n mukaan sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus saada lain noudattamisen valvontaa varten välttämättömiä tietoja. Sähköturvallisuusviranomaiselle ei kuitenkaan ole annettu oikeutta ryhtyä toimenpiteisiin, jos pyynnöstä huolimatta tietoja ei anneta tai ne ovat oleellisesti puutteellisia. Tämän vuoksi ehdotetaan 31 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin sähköturvallisuusviranomaisen oikeudesta ryhtyä sähköturvallisuuden varmistamiseksi toimenpiteisiin.

Mainitun lain 33 §:n mukaan sähköturvallisuusviranomaisen voi velvoittaa elinkeinonharjoittajan korvaamaan sähkölaitteen testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset, jos laite osoittautuu vaatimusten vastaiseksi. Nykyinen pykälä ei koske sähkölaitteistoja. Sähkölaitteistojen valvonnan tehokkuuden ja sähköturvallisuuden varmistamiseksi olisi tarpeellista varmistaa valvontaviranomaisen

mahdollisuudet määrätä myös sähkölaitteisto tarkastettavaksi silloin, kun on perusteltua syytä epäillä sähkölaitteisto vaatimusten vastaiseksi. Sähköturvallisuusviranomaisella tulisi myös sähkölaitteistojen osalta olla oikeus periä teettämänsä tarkastuksen kustannukset, jos laitteisto osoittautuu vaatimusten vastaiseksi. Tämän vuoksi ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi 33 a §, jossa säädettäisiin sähköturvallisuusviranomaisen oikeudesta määrätä sähkölaitteisto tarkastettavaksi. Lisäksi säädettäisiin sähköturvallisuusviranomaisen oikeudesta periä perustellusti teettämänsä sähkölaitteiston tarkastuksen kustannukset, jos laitteisto osoittautuu vaatimusten vastaiseksi.

2. Esityksen vaikutukset

Kokonaisuudessaan esityksen taloudelliset vaikutukset eivät olisi merkittäviä. Ilmoituksen siirtäminen tarkastajan tehtäväksi lisää jossain määrin tarkastuskustannuksia. Ilmoitusten tekeminen sähköturvallisuusviranomaisen rekisteriin on maksullista. Esityksellä ei olisi myöskään merkittäviä yritys-, organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

3. Asian valmistelu

3.1. Valmisteluvaiheet

Esitystä on valmisteltu valtioneuvoston nimeämässä sähköturvallisuuden neuvottelukunnassa. Lausuntoja varten esitys on viimeistelty kauppaja teollisuusministeriössä.

3.2. Lausunnot

Kauppaja teollisuusministeriö pyysi kesäkuussa 2001 lausunnot esityksestä laiksi sähköturvallisuuslain muuttamisesta. Lausuntoa pyydettiin keskeisiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, järjestöiltä,

teollisuudelta ja tarkastuslaitoksilta.

Lausunnoissa tuli esiin, että muutokset ovat yleisesti ottaen perusteltuja ja tarpeellisia sekä lisäävät turvallisuutta ja parantavat kilpailua. Muutoksilla parannetaan myös hallinnollista tehokkuutta.

Ehdotettu laki on ilmoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY mukaisesti jäsenmaille ja Euroopan komissiolle.

Hallituksen esitys on viimeistelty virkatyönä kauppaja teollisuusministeriössä.

4. Tarkemmat säännökset

Ehdotukseen liittyisi seuraavien sähköturvallisuuslain nojalla annettujen säädösten tarkistaminen: kauppaja teollisuusministeriön päätös sähköalan töistä (516/1996), kauppaja teollisuusministeriön päätös sähkölaitteistojen käyttöönotosta ja käytöstä (517/1996) ja kauppaja teollisuusministeriön päätös sähköllä toimivien hissien käyttöönotosta ja käytöstä (663/1996).

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

6. Säättämisjärjestys

Sähköturvallisuuslain muuttamisesta ehdotettuun lakiin ei sisälly sellaisia säännöksiä, joilla puututtaisiin perustuslaissa säädettyihin perusoikeuksiin. Näin ollen laki voidaan säätää tavallisen lain säätämisestä voimassa olevassa järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sähköturvallisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä kesäkuuta 1996 annetun sähköturvallisuuslain (410/1996) 18 §:n 1 momentti sekä
lisätään 11 §:ään uusi 2 momentti, 18 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 19 §:ään uusi 2 momentti, 20 §:ään uusi 3 momentti, 27 §:ään uusi 3 momentti, 31 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

11 §

Toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa jäsenvaltiossa hankitun muodollisen kelpoisuuden ja ammattipätevyyden tunnustamiseen sovelletaan kuitenkin asianomaista Euroopan yhteisön direktiiviä siten kuin ministeriön asetuksella tarkemmin säädetään.

18 §

Jakeluverkonhaltijan on tallennettava ministeriön määräämissä tapauksissa rekisteriinsä tiedot vastuualueellaan uutena liittymänä käyttöönotetuista sähkölaitteistoista. Sähkölaitteistoille tehdyistä varmennus- ja määräaikaistarkastuksista on tehtävä ministeriön määräämissä tapauksissa ilmoitus sähköturvallisuusviranomaisen tai sen jakeluverkonhaltijan rekisteriin, jonka vastuualueella sähkölaitteisto sijaitsee. Ministeriön asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksesta.

19 §

Edellä 1 momentista poiketen 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua varmennustarkastusta koskevan ilmoituksen tekee tarkastuksen tekijä. Jos tämä laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimasta

siitä, tulee sähkölaitteiston haltijan huolehtia ilmoituksen tekemisestä.

20 §

Edellä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräaikaistarkastusta koskevan ilmoituksen tekee tarkastuksen tekijä. Jos tämä laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan siitä, tulee sähkölaitteiston haltijan huolehtia ilmoituksen tekemisestä.

27 §

Jos valvonnassa todetaan, että kaupan pidettävän sähkölaitteen tai sähkölaitetyypin (*tuote*) merkinnät ovat 15 §:n nojalla annettujen säännösten perusteella virheelliset tai puutteelliset, sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus vaatia sellaisten muutosten tekemistä tuotteen merkintöihin tai tuotteeseen tai sen valmistukseen, että vaatimukset täyttyvät.

31 §

Jos 1 momentissa tarkoitettuja sähkölaitteita koskevia tietoja ei toimiteta sähköturvallisuusviranomaiselle kehotuksesta tai niissä on merkittäviä puutteita, sähköturvallisuusviranomaisella on oikeus tilapäisesti tai pysyvästi kieltää

tuotteen valmistus, pitäminen kaupan,
myynti ja muu luovuttaminen.

33 a §

Jos sähköturvallisuusviranomaisella on perusteltua syytä epäillä sähkölaitteiston olevan vaatimusten vastainen siten, että siitä aiheutuu 5 §:n mukaista vaaraa, on sillä oikeus teettää sähkölaitteiston tarkastus tai määrätä sähkölaitteiston haltija tarkastuttamaan sähkölaitteisto.

Jos sähköturvallisuusviranomaisen teettää sähkölaitteiston tarkastuksen ja sähkölaitteisto osoittautuu 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vaaralliseksi, sähköturvallisuusviranomaisen voi velvoittaa sähkölaitteiston haltijan korvaamaan tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2002.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kauppa- ja teollisuusministeri *Sinikka Mönkäre*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

sähköturvallisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä kesäkuuta 1996 annetun sähköturvallisuuslain (410/1996) 18 §:n 1 momentti sekä
lisätään 11 §:ään uusi 2 momentti, 18 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 19 §:ään uusi 2 momentti, 20 §:ään uusi 3 momentti, 27 §:ään uusi 3 momentti, 31 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja lakiin uusi 33 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §
Käyttöönotetusta sähkölaitteistosta on ministeriön määräämissä tapauksissa tehtävä ilmoitus sähköturvallisuusviranomaiselle tai sille jakeluverkonhaltijalle, jonka vastuualueella sähkölaitteisto sijaitsee. Ministeriö antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksesta.

Ehdotus

18 §
Jakeluverkonhaltijan on tallennettava ministeriön määräämissä tapauksissa rekisteriinsä tiedot vastuualueellaan uutena liittymänä käyttöönotetuista sähkölaitteistoista. Sähkölaitteistoille tehdyistä varmennus- ja määräaikaistarkastuksista on tehtävä ministeriön määräämissä tapauksissa ilmoitus sähköturvallisuusviranomaisen tai sen jakeluverkonhaltijan rekisteriin, jonka vastuualueella sähkölaitteisto sijaitsee. Ministeriön asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2002.